

Minimale levering voor aardgas en exclusief nachttarief 2022 – 2023

Richtlijn voor het OCMW

1. Algemeen

Met de 'minimale levering via de digitale meter in voorafbetaling' (artikel 5.4.6 tot en met 5.4.10 van het Energiebesluit van 19 november 2010) wil de Vlaamse Regering de OCMW's een middel aanreiken om klanten bij de netbeheerder te ondersteunen, die onvoldoende middelen hebben om betalingen uit te voeren via het voorafbetalingssysteem Prepaid (vroeger: budgetmeter), en dus tijdens de winterperiode het risico lopen om zonder verwarming te vallen.

De Vlaamse Regering gaf op 30 september 2022 haar principiële goedkeuring aan maatregelen om de impact van de extreem hoge energieprijzen voor de gezinnen te verlichten. Eén van de maatregelen betreft het versterken van de minimale levering aardgas en een uitbreiding naar klanten die elektrisch verwarmen via het exclusief nachttarief.

De tussenkomst wordt voor beide verwarmingsbronnen opnieuw berekend als 60% van de gemiddelde verbruikskosten per type woning gedurende de winter en vormt zo een heel substantiële hulp voor de gezinnen. Gelet op de verwachte toevloed van aanvragen werd het budget verhoogd van 2 miljoen tot 45 miljoen euro.

1.1. Facultatief systeem

Deze regeling is **optioneel** voor de OCMW's: zij kunnen beslissen al dan niet in het systeem te stappen. Ze kunnen wel slechts middelen recupereren bij de distributienetbeheerder als ze de procedure volgen.

1.2. Beslissing Raad voor Maatschappelijk Welzijn

Deze regeling valt onder de **algemene maatschappelijke dienstverlening**, die de OCMW's op basis van de OCMW-wet toekennen (art. 1 en art. 57, §1). Dit betekent dat de algemene regels inzake OCMW-dienstverlening van toepassing zijn. Een OCMW dat in dit systeem wil stappen, agendeert dit punt dus best op de eerstkomende Raad voor Maatschappelijk Welzijn die dan in het algemeen beslist tot de toepassing van dit systeem.

Raadsbeslissingen die voor een vorige winterperiode voor onbepaalde duur werden genomen, hoeven uiteraard **niet** te worden herhaald. Maar ook in dat laatste geval is het wel zinvol om de raadsleden op de hoogte te brengen van het opnieuw in voege zijn van het systeem. Zo kunnen zij eventuele hulpvragers waarmee zij in contact komen gericht doorverwijzen naar de sociale dienst van het OCMW.

Nieuwe principiële beslissingen worden best tijdig op de Raad van oktober gevalideerd, zodat de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst vanaf 1 november de mogelijkheid heeft om in dringende gevallen steun toe te kennen binnen dit systeem. Indien dit toch niet haalbaar is, kunnen beslissingen daarna ook nog worden geregulariseerd.

Eens het principeel engagement genomen werd, wordt in elk afzonderlijk geval onderzocht en beslist of een hulpvrager recht heeft op een minimale levering. In het geval dat de Raad niet frequent samenkomt, is het mogelijk dat de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst o.b.v. binnen de perken van het huishoudelijk reglement dringende hulpverlening toekent.

Noot: het is niet nodig om het VEKA een afschrift te bezorgen van de beslissing van de Raad.

1.3. Toepassingsperiode

Zowel de minimale levering voor aardgas als voor elektriciteit zijn van toepassing in de periode die in dit verband gedefinieerd is van **1 november tot en met 31 maart**. In principe keurt het OCMW de toekenning van een minimale hoeveelheid aardgas goed vanaf de datum van aanvraag tot het einde van de winterperiode, tenzij gewijzigde omstandigheden de toekenning overbodig maken.

2. Aanvraag

Het OCMW kan binnen dit systeem op twee manieren weet krijgen dat een klant een probleem heeft met het voldoende opladen van de budgetmeter.

2.1. De klant doet zelf een aanvraag

Klanten met doorheen de toepassingsperiode onvoldoende middelen om op te laden, kunnen een hulpvraag indienen bij het OCMW. Dit kan ook al voor de eigenlijke start van de toepassingsperiode op 1 november.

2.2. Via een lijst van de netbeheerder

In oktober ontvangt elk OCMW van de netbeheerder een lijst van alle klanten met een digitale meter in voorafbetaling voor **aardgas en een tweede lijst van alle klanten met een digitale meter in voorafbetaling voor elektriciteit met een exclusief nachtmeter**. Op basis van deze lijsten kunnen klanten geïnformeerd worden over het bestaan van deze maatregel.

Vanaf 1 november bezorgt de distributienetbeheerder (DNB) het OCMW wekelijks een lijst van afnemers die tussen november en maart gedurende dertig dagen niet opladen en waarvoor de netbeheerder op basis van gekend oplaadgedrag en verbruikspatroon inschat dat er een reële kans bestaat dat ze zichzelf afsluiten van de energietoevoer en daardoor zonder verwarming dreigen te vallen. Het gaat hier dus om afnemers waarvoor een vermoeden bestaat dat ze opladingsmoeilijkheden hebben. Het OCMW kan deze mensen contacteren om na te gaan of er effectief een probleem is en of zij een minimale levering willen aanvragen. De wekelijkse lijsten bevatten de klanten die langer dan 30 dagen geen oplading hebben gedaan en waar een reële kans bestaat dat ze zichzelf afsluiten met vermelding van de datum waarop Fluvius dat risico heeft vastgesteld. Als de klanten een betaling doen, verdwijnen ze van de lijst.

2.3. Aanvraagdatum

De datum waarop de hulpvrager zelf een tussenkomst voor de minimale levering aanvraagt, geldt als aanvraagdatum. De door de netbeheerder wekelijks overgemaakte lijst kan dus **niet** als aanvraag worden gezien. Die vormt eerder een preventief instrument waardoor het OCMW weet krijgt van een mogelijk probleem. De hulpvrager dient zelf te kennen te geven dat hij hulp wenst van het OCMW. Dat kan mondeling, maar ook door het ondertekenen van het aanvraagformulier (zie onder 2.4) dat als instrument de OCMW's helpt deze aanvragen te stroomlijnen.

OCMW's die vóór de start van de toepassingsperiode (november tot en met maart) al een hulpvraag kregen, maar pas een beslissing nemen na 1 november, kunnen voor deze aanvraag met ingang van 1 november ook toepassing maken van dit systeem.

Ook OCMW's die een aanvraag kregen in de loop van de toepassingsperiode maar waar de formele beslissing valt na het beëindigen daarvan, kunnen voor die aanvraag en voor de periode die nog in de toepassingsperiode valt, deze regeling toepassen vanaf de aanvraagdatum.

2.4. Aanvraagformulier

Bijgevoegd bij deze richtlijn zit een standaardformulier dat deelnemende OCMW's kunnen gebruiken als aanvraagformulier. Per hulpvrager dient één formulier ingevuld te worden. Via het formulier in bijlage

Het aanvraagformulier biedt ook de mogelijkheid om aan te duiden of de hulpvrager al dan niet akkoord gaat met het delen van zijn gegevens in functie van de planning van een gratis huishoudelijke energiescan. Mensen met een digitale meter in voorafbetaling hebben hier altijd recht op. Deze energiescan kan dan een eerste stap betekenen om via energiebesparingsmaatregelen de energiekosten op een meer structurele manier te drukken.

U kunt ook meteen een energiescan aanvragen bij Fluvius.

<https://www.fluvius.be/nl/thema/besparen-op-energie-en-water/energiescan>

3. Sociaal onderzoek

Het OCMW dient aan de hand van een sociaal onderzoek na te gaan of de hulpvraag gegrond is en de mogelijkheid om menswaardig te leven dus in het gedrang is. Deze toetsing gebeurt geval per geval.

Het sociaal vooronderzoek bevat minstens volgende elementen:

- Het risico op energiearmoede voor het gezin in kwestie: dit kan gaan om een structurele problematiek, maar kan even goed situationeel zijn. Bv. wanneer de hulpvrager kort voor de winterperiode overschakelde naar Prepaid en dus nog geen reserve kon opladen om door de winter te komen;
- woningtypologie (vrijstaande woning, rijhuis/hoekhuis of appartement). De hoogte van de tussenkomst hangt hiervan af;

- het type elektriciteitscontract, in het geval de aanvrager op elektrische verwarming verwarmt. Enkel elektriciteitscontracten met exclusief of uitsluitend nachttarief komen in aanmerking voor een tussenkomst.
- al dan niet recht hebben op de sociale maximumprijzen voor energie. Het OCMW kan dit nagaan in de Kruispuntbank voor de Sociale Zekerheid. Een hulpvrager die nog niet in opgenomen in de kruispuntbank voor de Sociale Zekerheid (KSZ), moet het bewijs leveren van dit recht. Ook de lijst die de netbeheerder doorstuurt naar het OCMW, bevat dit gegeven;
- de financiële mogelijkheden van de hulpvrager met betrekking tot eventuele (al dan niet gedeeltelijke) terugbetaling van het toegekende bedrag.

4. Bedrag van de minimale levering

De bedragen van de tussenkomsten worden berekend op basis van een tabel (zie bijlage). Het is de minister voor Energie die de berekeningswijze vastlegt. Bij het opstellen van de tabel wordt de minimale levering bepaald als **60% van het gemiddeld verbruik in de wintermaanden december, januari en februari**. De hoogte van de tussenkomst is afhankelijk van:

- De tarieven bij de netbeheerder en de sociale tarieven bij aanvang van de toepassingsperiode.
- Het woningtype (open of halfopen bebouwing, rijhuis/hoekhuis of appartement)
- Het statuut van de aanvrager (beschermd of niet-beschermd)

4.1. Verhoogde bedragen

De tarieven bij de netbeheerder en de sociale tarieven worden trimestrieel berekend door de CREG. De berekening van de tussenkomsten van de minimale leveringen gebeurt op basis van de geldende tarieven in Q4 van het betreffende jaar. Onder normale omstandigheden blijven deze bedragen gelden voor de gehele toepassingsperiode van de minimale leveringen.

Indien de tarieven in het eerste kwartaal van het nieuwe jaar echter significant stijgen ten opzichte van het laatste kwartaal van het vorige jaar, worden de tussenkomsten opnieuw berekend op basis van de hogere tarieven. In dit geval worden dienen de bedragen voor de maanden januari, februari en maart gewijzigd te worden.

De OCMW's worden in de loop van januari op de hoogte gebracht van eventuele wijzigingen aan de tussenkomsten. De netbeheerder zet de nieuwe bedragen klaar in de Atos CRM-tool. Deze nieuwe bedragen worden toegepast vanaf 1 februari, maar worden zo berekend dat ze rekening houden met het verhoogd tarief vanaf 1 januari.

Opgelet: gewijzigde bedragen in de tweede helft van de toepassingsperiode zijn gebaseerd op de tarieven van het nieuwe jaar. Er mogen dus geen retroactieve aanpassingen gebeuren voor de

maanden december en november. Vanaf februari zal het ook niet meer mogelijk zijn om voor nieuwe klanten bedragen klaar te zetten voor de maanden november-december-januari.

4.2. overzicht bedragen 2022 - 2023

In afwachting van de definitieve goedkeuring van de Vlaamse regering aan het noodbesluit op 30 september 2022, werden de exacte bedragen van de halfmaandelijke tussenkomsten (die vastgelegd worden per ministerieel besluit) nog niet bekendgemaakt. Deze worden eerstdaags gepubliceerd op:

www.vlaanderen.be/minimale-levering-aardgas

www.vlaanderen.be/minimale-levering-elektriciteit

4.3. Terugvordering bij de netbeheerder

De tabel bevat de bedragen die per halve maand binnen deze regeling kunnen worden toegekend. **In de toepassingsperiode 2022 – 2023 zullen OCMW's uitzonderlijk voor 90% van de bedragen kunnen terugvorderen bij de netbeheerder.**

Omdat het gaat om maatschappelijke dienstverlening en de individuele situatie van hulpvragers primeert, kan het OCMW ook los van deze toekenningen uit eigen fondsen andere bedragen toekennen dan in de tabel weergegeven. Redenen hiervoor kunnen bijvoorbeeld de specifieke omstandigheden van de woning, een eventuele alternatieve manier om zich te verwarmen, de gezinssituatie, ... zijn. Belangrijk om weten is dan wel dat enkel voor de bedragen in de tabel het OCMW een gedeelte kan terugvorderen bij de distributienetbeheerder.

4.4. Minimaal comfort

De doelstelling van de minimale leveringen is om de grootste nood op te vangen, niet om volwaardige gratis verwarming ter beschikking te stellen. OCMW's moeten de hulpvrager uitleggen dat de opgeladen bedragen staan voor 60% van het gemiddeld verbruik. Concreet zal iedere toekenning dus voldoende zijn om een halve maand te verwarmen aan een **minimaal comfort**, bijvoorbeeld door de verwarming op 16 graden te zetten of slechts één kamer te verwarmen. Wil men gewoon comfort, dan zullen opladingen met eigen middelen (of met extra financiële steun van het OCMW) noodzakelijk zijn.

5. Beslissing

5.1. Beslissing maatschappelijke dienstverlening en termijn

Aangezien het gaat om hulpverlening in toepassing van de OCMW-wet, moet iedere aanvraag door een bestuursorgaan worden beslist. Het OCMW heeft in principe 1 maand de tijd om een beslissing te nemen. In toepassing van de algemene regels is het echter ook perfect toegelaten dat de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst dringende hulpverlening toekent (art. 114 decreet lokaal bestuur). Gelet op de dringendheid van de problematiek van energiearmoede in de winter, kan dit zelfs meermaals aangewezen zijn. Die beslissing moet dan achteraf worden bekrachtigd op de eerstvolgende vergadering van het bestuursorgaan dat zich over de aanvragen maatschappelijke dienstverlening buigt. De OCMW-raad moet eerder wel officieel beslist hebben van de regeling gebruik te maken (cf. 1.2) vooraleer een dringende toekenning kan gebeuren. Voor het overige gelden alle andere regels inzake maatschappelijke dienstverlening (register, ontvangstbewijs, motiveringsplicht, beroepsmogelijkheid arbeidsrechtbank, etc.).

5.2. Ingangsdatum, termijn en periodiciteit van toekenning

In principe beslist het OCMW per klant éénmalig over de toekenning van de minimale levering tot maximaal het einde van de toepassingsperiode. De startdatum van toekenning (zijnde de datum van aanvraag door de hulpvrager) bepaalt vanaf welke halve maand de tussenkomst wordt toegekend: zo worden de maanden opgedeeld in halve maanden en wordt er retroactief toegekend vanaf het begin van de halve maand waarin de aanvraag valt.

Bijvoorbeeld: als de aanvraag gebeurt op 13 december en na sociaal onderzoek op 3 januari gunstig beslist wordt, heeft de aanvrager (met terugwerkende kracht) recht op de tussenkomsten vanaf de eerste helft van december.

Een gezin dat in de vorige halve maand een tussenkomst voor minimale levering ontving, kan ten vroegste in de volgende halve maand bij het OCMW langsgaan voor de volgende oplading in deze regeling. Uiteraard kan dit gezin tussentijds wel opladen met eigen middelen of met een andere aanvullende tussenkomst van het OCMW.

5.3. Voorwaarden

Het OCMW kan voorwaarden verbinden aan het ter beschikking stellen van aardgas via de budgetmeterkaart. Dit kunnen voorwaarden zijn op vlak van onder meer:

- Schuldbegeleiding en schuldafbouw. De term schuldbegleiding moet ruim worden geïnterpreteerd: dit kan ook slaan op een budgetbegeleiding of –beheer.
- Maatregelen om het gebruik te verminderen (bijvoorbeeld een energiescan laten uitvoeren of (voor private huurwoningen) nagaan of een sociaal dakisolatieproject mogelijk is);
- Een afspraak in verband met de oplading gedurende de volgende niet-winterperiode om voorafgaand aan de volgende winterperiode over een reserve te beschikken.
- De terugbetaling van een gedeelte van het toegekende bedrag: het OCMW moet geval per geval nagaan welk percentage het wenst terug te vorderen van de netbeheerder, en welk gedeelte het zelf ten laste neemt of eventueel terugvordert van de hulpvrager. Het OCMW kan tot maximaal 90% van het uitgekeerde bedrag, vermeld in de tabel, recupereren bij de netbeheerder. Het resterende percentage recupereert het OCMW (na de toepassingsperiode) bij de hulpvrager in kwestie of neemt het zelf (al dan niet gedeeltelijk) ten laste. In het belang

van de klant is het aan te raden dat dit op het moment van de toekenning duidelijk wordt afgesproken. Het aanvraagformulier biedt de mogelijkheid deze afspraak vast te leggen.

Deze voorwaarden moeten ook duidelijk worden opgenomen in de beslissing van het OCMW. Het niet naleven van deze voorwaarden kan dan voor het OCMW een reden zijn om de toekenning van tussenkomsten voor de minimale leveringen stop te zetten of in een volgende winterperiode de hulpvrager niet meer te ondersteunen.

In toepassing van de algemene regels inzake financiële dienstverlening kan het OCMW in een individueel geval ook andere voorwaarden opleggen aan een hulpvrager (art. 60, §3 OCMW-wet).

5.4. Schuldafbouw

Indien de afnemer historische schulden heeft en deze schulden werden ingebracht in de digitale meter in voorafbetaling (in een standaard situatie a rato van 5 € schuldafbouw per week) dan loopt deze schuldafbouw gewoon door gedurende de winterperiode, zodat de termijn waarop de schulden worden afgebouwd (maximaal 3 jaar) niet wordt gestuit.

Indien de afnemer nieuwe schulden opbouwt (in de praktijk door het opgebruiken van het noodd krediet) dan worden deze schulden via de normale procedure afgelost. Volgens de regelgeving betekent dit dat 35% van de oplading naar schuldafbouw.

6. Oplading van het toegekende bedrag via de digitale meter in voorafbetaling

De bedragen die het OCMW per halve maand toekent voor de oplading worden opgeladen via het online Prepaid platform. Het betaalde bedrag wordt op die manier automatisch beschikbaar in de digitale meter van de klant. Indien de klant nog een analoge budgetmeter heeft, dient hij zijn budgetmeterkaart mee te nemen naar het OCMW, en laadt de OCMW-medewerker het bedrag op via de kaart. **In geen geval wordt dit bedrag in cash geld uitgekeerd.**

Indien een klant met een analoge budgetmeter een hulpvraag stelt voor het ontvangen van minimale levering, wordt deze gewezen op de verplichting om deze meter te laten vervangen door een digitale meter en wordt hiervoor samen met de klant een afspraak gemaakt bij Fluvius.

Er moet voor elk opgeladen bedrag voor de minimale leveringen een betaling gebeuren. De netbeheerder kan niet overweg met deelbetalingen. Per toegekende oplading dient een aparte betaling te gebeuren aan de netbeheerder binnen de 14 dagen na het klaarzetten van de oplading. De opladingen moeten dus 1 op 1 overeenkomen met de betalingen.

Belangrijke aandachtspunten voor een correcte oplading en registratie:

- **De in de tabel vermelde bedragen moeten altijd tot 2 cijfers na de komma worden opgeladen en mogen dus niet afgerond worden.** De uniforme afronding xx,66 heeft als reden het vermijden van fouten en de eruit voortvloeiende tijdrovende rechtzettingen.
- **Bovendien mogen de bedragen nooit gecumuleerd opgeladen worden**, zelfs al heeft de begunstigde daar recht op, bijvoorbeeld bij toekenning met terugwerkende kracht.

- **Om fouten bij de oplading te vermijden, voorziet Fluvius vanaf de toepassingsperiode 2019-2020 in het systeem een drop down-menu waaruit het bedrag dat overeenstemt met het type woning en klant wordt geselecteerd. Vanaf de toepassingsperiode 2021-2022 krijgen de OCMW's ook de mogelijkheid de toekenningen op te laden via een Excellijst.**
- **Belangrijk: de OCMW's wordt uitdrukkelijk gevraagd om de betalingsmededeling minimale levering gas op een uniforme manier in te vullen: "13 laatste cijfers van het EAN-nummer (start met een 8 of een 9 en is ook de cijfercombinatie die op de budgetmeterkaart van de klant staat) + naam klant + MLA"**
- **Per klant kunnen per periode maximaal 10 halfmaandelijke bedragen worden toegekend.**

7. Terugvordering van een gedeelte van het toegekende bedrag

Het OCMW kan geval per geval nagaan welk percentage het wenst terug te vorderen van de netbeheerder, en welk gedeelte het zelf ten laste neemt of eventueel terugvordert van de hulpvrager.

Het OCMW kan tot maximaal 90% van het uitgekeerde bedrag, vermeld in de tabel met halfmaandelijke toekenningen, recupereren bij de aardgasdistributienetbeheerder. Het resterende percentage recupereert het OCMW (na de toepassingsperiode) bij de hulpvrager in kwestie of neemt het zelf (al dan niet gedeeltelijk) ten laste. In het belang van de klant is het aan te raden dat dit op het moment van de toekenning duidelijk wordt afgesproken. Het aanvraagformulier biedt de mogelijkheid deze afspraak vast te leggen, maar ook de beslissing die aan de cliënt wordt overgemaakt, moet dit vermelden.

De halfmaandelijke tussenkomsten zijn uitgedrukt tot twee cijfers na de komma, xx,66. We gaan ervan uit dat deze specifieke bedragen enkel door de OCMW's in het kader van de toekenning van de minimale levering worden opgeladen. Na de winter zal de aardgasnetbeheerder op basis van de registratie van deze oplaadbedragen, per OCMW een lijst samenstellen met per begunstigde het aantal toegekende halfmaandelijke oplaadbedragen. De procedure verloopt verder als volgt:

- Uiterlijk een maand na het aflopen van de toepassingsperiode bezorgt de netbeheerder die lijst per e-mail aan het OCMW met de vraag die te valideren en per begunstigde aan te vullen met het gevraagde percentage aan compensatie (maximaal **90%**).
- Uiterlijk een maand na de ontvangst van de lijst bezorgt het OCMW aan de netbeheerder per e-mail een schuldvordering met als bijlage de gevalideerde en met de gevraagde percentages aan compensatie aangevulde lijst. Een model voor schuldvordering wordt door de netbeheerder ter beschikking gesteld. Als eventuele hiaten of rechtzettingen in de lijst extra opzoekwerk vergen (door het OCMW, de netbeheerder of beide) waardoor deze termijn overschreden dreigt te worden, kan deze in samenspraak met de netbeheerder volgens noodzaak verlengd worden.
- Uiterlijk een maand na afloop van de periode die de OCMW's krijgen om hun schuldvordering te bezorgen, zorgt de netbeheerder voor de terugbetaling.

Met deze aanpak wordt naast een administratieve lastenverlaging eveneens een zo kort mogelijke verwerkingstermijn beoogd. De goede werking van het systeem staat of valt echter met het consequent opladen van de juiste halfmaandelijke bedragen uitgedrukt tot twee cijfers na de komma. Zoals vermeld onder punt 6 mogen de halfmaandelijke bedragen ook nooit worden gecumuleerd in 1 oplading, maar moeten ze apart worden opgeladen.

Het OCMW moet voor de toekenningen die het doet, geen lijsten bezorgen aan de netbeheerder. Uiteraard is het aangewezen dat elk OCMW in de eigen registratietools het aantal en de hoogte van de toekenningen noteert, zodat de rapportagetabel die de netbeheerder na de winter aanlevert, kan worden gecontroleerd.

Het indienen van gevalideerde lijsten en schuldvorderingen of vragen aan Fluvius over de minimale leveringen kan uitsluitend via het volgende e-mailadres:

Vlaanderen

is energie en klimaat

Bijlage 1 - Tabel betreffende de bepaling van de kost van de hoeveelheid aardgas die de huishoudelijke afnemer nodig heeft om tot het einde van de winterperiode te beschikken over een minimale verwarming van de woning

Momenteel nog niet beschikbaar

Bijlage 2 – Tabel betreffende de bepaling van de kost van de hoeveelheid elektriciteit die de huishoudelijke afnemer nodig heeft om tot het einde van de winterperiode te beschikken over een minimale verwarming van de woning

Momenteel nog niet beschikbaar